

SAMOTA

Jsem básník samotář. Kdysi se mi Samota zjevila. Nikdo v té vinárně ji neviděl, než já. Mohl bych očekávat nějakou stařenu, ale byla to mladá krásná žena, a ačkoli už za okny poletoval podvečerní prosincový sníh, přirozeně nahá. Jen havraní vlasy jí korunoval věnec kupodivu jarních květů. „Jsi Samota, moje Samota?“, zeptal jsem se. „Ano, tvoje, jen tvoje“, ubezpečila mě. „Hledal jsem tě“, pravil jsem jí. „Vím. Jsem přece stále s tebou.“

Lidé shledávají, že nerad cestuji, ale považují to za jakýsi odpustitelný nedostatek. Neví, že mohu být spokojen třeba na vězeňském dvoře, kde v stéble trávy uvidím celou přírodu, a sám v kobce pak mnohem víc, dál, výš, hlouběji, až se až nepříčetně ocitnu v duševnu a duchovnu sebe samého. A netuší, že nerad vycházím i ze svého bytu. Napadlo by je, že řetěz od volského jha, zdobně mi visící nade dveřmi do panelákové chodby připomíná, že venku je otroctví?

Často u sebe pociťuji nedostatek vřelosti. Jako by mi Samota ubírala na živelnosti, nenucenosti, bezprostřednosti. Nedovedu se oddat veselosti, smutku, radosti, vzteku, lítosti, svým citům bezděčně, volně, naplno a zjevně, jako většina ostatních. Mám se kvůli tomu sužovat? Někdy se uchyluji do přetvářky nebo uzavření. Setrvávám v těch schoulenstvích trpělivě, potichu, v jakési zádumčivé nedůvěře.

Můj přítel Václav chtěl, abych o sobě napsal román. Nepředpokládal, že k tomu nejsem uzpůsoben. Při psaní mně totiž i celé dopoledne uplyne jako hodina. Zdá se mi jen, že tehdy nestárnu? Pořád víc píšu v zaostávání za peřejnými proudy svých myšlenek, s podezřením, že monomanicky směřuji k čemusi nepopsatelnému. Stále víc se příliš dlouze, příliš zkoumavě zastavuji nad magií a podstatou slov, nad jejich nejpůvodnějším významem, přesností, příbuzností, vhodností, nad jejich rytmičností, anebo nad harmonií a vyzněním vět. Jako bych nevěděl, že slovesným velikánům nedosáhnou ani po kotníky. Ale vím, že právě Samota mně poskytuje čas, v němž mi nabádavě vložila do ruky tužku a pero, že ona mě vedla k psacímu stroji a k počítači, abych snad nahlédl do nedozírna k smysluplné marnosti. Samoto, věrná Samoto, ani Tě nejsem hoden!

Praha, 1. ledna 2023